

گزارش اخیر آژانس و پیشرفت‌های هسته‌ای کشور از زبان کمالوندی

سخنگوی سازمان انرژی اتمی می‌گوید، ایران به طور طبیعی انتظار دارد با رفع ابهامات و سوالات آژانس در رابطه با دو موضوع پادمانی، دیگر شاهد انتشار موازی گزارش پادمانی هم زمان با گزارش برجانی نباشد.

سخنگوی سازمان انرژی اتمی می‌گوید، ایران به طور طبیعی انتظار دارد با رفع ابهامات و سوالات آژانس در رابطه با دو موضوع پادمانی، دیگر شاهد انتشار موازی گزارش پادمانی هم زمان با گزارش برجانی نباشد. او همچنین با اشاره به پروژه‌های اجرا شده و برنامه‌های در دست اجرای سازمان، پیشرفت‌های هسته‌ای کشور را بسیار امیدوار کننده ارزیابی می‌کند.

بهرروز کمالوندی در گفت‌وگو با ایسنا در پاسخ به این که دورنمای گزارش پادمانی آژانس موازی با گزارش برجانی را چگونه می‌بینید؟ آیا با رفع ابهامات و سوالات این گزارش‌ها پایان می‌یابد؟ گفت: از سه گزارش قبل آژانس ترجیح داد که دو گزارش جداگانه "برجانی" و "پادمانی" داشته باشد. "پادمانی" یعنی بر اساس پادمان جامع و پروتکل الحاقی. برخی مسایل مربوط به مسایل پروتکلی مطرح شده بود، ما استدلال می‌کردیم که چون به استناد برجانی، ایران پروتکل الحاقی را اجرا می‌کند، می‌توان موضوعات پادمانی را در دل گزارش برجانی آورد ولی به هر حال آژانس آن را با این تلقی که همه مسایل برجانی به خوبی پیش می‌رود و صرفاً یک سوال پادمانی اینجا مطرح است، جداگانه مطرح کرد و اکنون برای سه دوره است که گزارش پادمانی نیز منتشر می‌شود.

وی درباره روند طرح موضوعات پادمانی و توافق انجام شده بر این اساس ادامه داد: ما حرف‌ها و استدلال‌هایی داشتیم درباره درخواست دسترسی‌های آژانس و در نهایت بعد از بحث و مذاکرات سیاسی و فنی که در سطح سازمان انرژی اتمی و وزارت خارجه انجام شد، توافق شد تا در چارچوب ترتیباتی هم‌نگرانی ایران رفع شود و هم درخواست‌های آژانس پاسخ داده شود که در بیانیه‌ای این توافق منتشر شد.

کمالوندی خاطرنشان کرد: همکاری ایران با آژانس "داوطلبانه" و بر اساس ماده 8 پروتکل الحاقی انجام شده است، یعنی استدلال‌های آژانس برای ما مورد قبول نبود و ما بر اساس اصول مورد نظر خودمان جلو رفتیم و آنها هم ملاحظات ما را در نظر گرفتند. بر همین اساس اکنون یکی از دسترسی‌های مدنظر آژانس داده شده است و دیگری تا اواخر سپتامبر انجام می‌شود. آنچه در گزارش‌های اخیر آژانس اشاره شد مورد انتظار ما بود.

وی در پاسخ به این که ایران از رویکرد آژانس در اجرایی کردن توافق دو جانبه راضی است؟ اظهار کرد: تا الان بر اساس انتظار ما روند پیش‌رفته است و آنچه در گزارش‌های آژانس اشاره شد مورد انتظار ما بود. وقتی مسایل پادمانی حل شود دلیلی ندارد که گزارش‌ها در این مورد ادامه یابد.

معاون رییس سازمان انرژی اتمی در پاسخ به این پرسش که بعد از رفع ابهامات آژانس درباره مسایل پادمانی اخیر، دیگر شاهد انتشار گزارش پادمانی نخواهیم بود؟ گفت: علی‌القاعده این اتفاق می‌افتد. برداشت مدیرکل و دبیرخانه آژانس این است که این مساله پادمانی است و برجانی نیست و وقتی این مسایل حل شود دلیلی ندارد که این گزارش‌ها ادامه یابد.

سخنگوی سازمان انرژی اتمی در پاسخ به این که به نظر این بار هم آژانس در بیان جزئیات فنی برنامه ایران در گزارش خود زیاده روی کرده و در ممانعت از درز اطلاعات محرمانه نیز شاهد کوتاهی آژانس هستیم؟ گفت: برای دبیرخانه آژانس و کشورهای عضو این مساله مضر است. جزئیات فعالیت‌ها و برنامه هسته‌ای کشورها نباید منتشر شود. نیازی نیست که همگان در جریان جزئیات فنی برنامه هسته‌ای کشور عضو قرار گیرند. این مساله نه لزوماً به لحاظ فنی و هسته‌ای بلکه به لحاظ تجاری برای کشورهای عضو مضر است و ما بارها بر این مساله تأکید کرده ایم اما در عین حال شاهدیم که با انتشار گزارش، فوراً بخش‌هایی از گزارش به رسانه‌ها درز پیدا می‌کند. اینکه ما تولید اورانیوم غنی شده بالای 300 کیلوگرم داریم امر خاصی نیست، چرا که ایران بر اساس تصمیم برای کاهش تعهدات برجانی اش اعلام کرده است که دیگر به سقف تعیین شده برای تولید مواد هسته‌ای در چارچوب برجام متعهد نیست و لزومی ندارد که جزئیات این تولید در اختیار دیگران قرار گیرد. صرفاً اطلاع آژانس از روند فعالیت‌های هسته‌ای ایران نیاز است که آن هم در جای خود انجام می‌شود.

کمالوندی نسبت به انتشار گزارش آژانس در رسانه ها که گزارشی محرمانه محسوب می شود انتقاد کرد و افزود: محرمانه بودن این گزارش بخشی از توافق کشورهای عضو با آژانس است و تعهد قانونی و اخلاقی آژانس است که باید نسبت به آن حساس بوده و برای جلوگیری از این مساله راهکاری را اتخاذ کند.

این مقام سازمان انرژی اتمی درباره آخرین تحولات در رابطه با بازطراحی راکتور اراک بر اساس گزارش اخیر آژانس هم اظهار کرد: طبق گزارش آژانس میزان تولید آب سنگین ما کمتر از 130 متریک تن است، البته ما از ابتدا در قالب برجام هم اعلام کردیم که تولید بیش از 130 تن را برای صادرات عرضه می کنیم، نگفتیم که بیش از 130 تن تولید نمی کنیم. فروش خوبی از فرآورده های آب سنگین (دوتره) داشتیم که به لحاظ تحقیقاتی و دارویی مورد توجه موسسات و کشورهای مختلف در این زمینه است و ده ها میلیون دلار از این محل نیز در شرایط فعلی درآمد داشته ایم و طبیعی است این مساله برای آمریکا خوشایند نیست.

وی تصریح کرد: اساسا آمریکا به دنبال آن بوده و هست که بازار بین المللی را در این زمینه به روی ایران ببندد چرا که فکر می کردند اگر ایران نتواند محصول خود را به فروش برساند به دنبال آن کارخانه تولید آب سنگین نیز بسته خواهد شد اما ما امروز هر دو کار را داریم پیش می بریم، هم تولید می کنیم هم محصول را به فروش می رسانیم. اکنون بیشتر از نیازمان برای راکتور اراک محصول آب سنگین در اختیار داریم و برنامه فروش آب سنگین را به طور جدی نیز دنبال می کنیم.

تولید فعلی اورانیوم غنی شده در کشور با ظرفیت تولید قبل از برجام برابری می کند

کمالوندی درباره میزان تولید UF6 غنی شده کشور گفت: ما اکنون بیش از 3 تن اورانیوم غنی شده در اختیار داریم و می توانم بگویم با روند فعلی ماهانه بین 250 تا 300 کیلوگرم اورانیوم غنی شده تولید می کنیم که این میزان با ظرفیت تولید کشور قبل از برجام برابری می کند، این در حالی است که این میزان تولید با تعداد کمتری از سانتریفیوژهای نسل اول و با تعداد کمی از سانتریفیوژهای پیشرفته به دست آمده است.

وی تاکید کرد که ما اگر بخواهیم می توانیم ظرفیت تولیدمان را با تحولی که در ماشین های نسل جدید پیش رو داریم به سرعت افزایش دهیم، از این رو باید بگویم که در حوزه غنی سازی و تولید مواد هسته ای در آینده جایگاه بهتر و خوبی خواهیم داشت.

ماشین های نسل 6، 8 و 9 در مرحله تکمیل تحقیقات هستند

سخنگوی سازمان انرژی اتمی روند تحقیق و تولید در بخش سانتریفیوژهای نسل جدید را خوب و قابل توجه ارزیابی کرد و گفت: نسل ماشین های IR-6، IR-8 و IR-9 به خوبی در حال تست هستند و اکنون در مرحله تکمیل تحقیقات هستیم به شکلی که این ماشین ها روز به روز بهینه تر و کارآمدتر می شوند و اگر در آینده نزدیک تصمیم به تولید صنعتی این ماشین ها باشد با اطمینان می توانیم امکان تولید صنعتی آن ها را فراهم کنیم.

زمان به نفع فعالیت های هسته ای است

وی گفت: جدای از فشارهای سیاسی و تحریمی باید بگویم اکنون زمان به نفع فعالیت های هسته ای است؛ در تولید مواد هسته ای، تحقیق و توسعه، اکتشاف و استخراج و ساخت نیروگاه های هسته ای برای تولید برق و غیره روند رو به جلو خوبی داریم و محدودیتی وجود ندارد. به عنوان مثال در زمان اجرای برجام ما سالانه 4 تن کیک زرد تولید می کردیم اما الان به سالی 10 تن رسیده است که افزایشی 40 برابری را نشان می دهد.

معاون صالحی درباره آخرین تحولات مربوط به بازطراحی راکتور اراک بر اساس گزارش آژانس هم اظهار کرد: طبق گزارش آژانس ایران جز اصلی ماشین سوخت گذاری را نصب کرده است و در مرحله تنظیم مجدد برای راکتور جدید است. در روند ساخت و تکمیل راکتور قبلی قطعات و بخش هایی از جمله ماشین سوخت گذاری و اتاق کنترل و چند تجهیزات بزرگ دیگر، اصلا وجود نداشتند از این رو معتقدم اکنون در مرحله مهمی از کار هستیم.

کمالوندی افزود: در یک سال گذشته ما به طور همزمان کار بازطراحی راکتور جدید و نیز شرایط و امکانات برای بازگشت احتمالی به راکتور قبلی را در دستور کار داشتیم، اما اکنون زمانی است که باید تصمیم بگیریم یکی از این دو راه را پیش ببریم. تا الان تصمیم بر این است که با وجود همه دشواری های و کندی کار روند بازطراحی راکتور اراک را پیش بگیریم، چرا که در این روند پیشرفت های قابل توجهی شده است و حیثیت کشور خود را از یک روند پیشرفته و توسعه یافته در حوزه راکتورهای تحقیقاتی محروم کند.

تست سرد راکتور بازطراحی شده اراک احتمالا سال آینده

وی گفت: سال آینده احتمالا تست های سرد را شروع می کنیم اما روند تکمیل این راکتور بر اساس پیش بینی های فعلی دو سه سال به طول می انجامد.

سخنگوی سازمان انرژی اتمی درباره روند همکاری با چینی ها در پروژه بازطراحی راکتور اراک هم گفت: در کل با وجود فشار سنگینی که آمریکا به چینی ها وارد کرده است اما تلاش و همکاری خوبی داشتند و تا اندازه زیادی با وجود مشکلات ناشی از شیوع ویروس کرونا کارها انجام شده است؛ به طور کلی روندی کند اما رو به جلو داریم.